
In memoriam

In memoriam

Juraj Baldani (1929–2010.)

Vladimir Crnković

Opraštamo se od Jurja Baldanija, uglednog novinara, urednika, radio i televizijskog komentatora, povjesničara umjetnosti i likovnog kritičara te pisca. Rođen 1929. u Velikom Bečkereku (Zrenjanin), u Vojvodini, školovanje je započeo u rodnom gradu, nastavio u Karlovcu, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je na Odsjeku za povijest umjetnosti 1963. godine. Pedesetih godina prošlog stoljeća javio se pjesničkim zbirkama i pripovijetkama, a od kraja tog desetljeća započela je njegova uspješna novinarska karijera. Bijaše suradnik brojnih dnevnih novina, tjednika, časopisa i zbornika: Narodnog lista, Večernjeg lista, Vjesnika, Slobodne Dalmacije, Novog lista, Čovjeka i prostora, 15 dana, Telegrama, Radosti, Zagrebačke panorame, Studija, Republike, Bulletina JAZU, Kaja, Arhitekture, Podravskog zbornika itd. Objavljivao je likovne kritike i prikaze o izložbama, studije o umjetnicima, pisao predgovore katalogima brojnih i raznoraznih samostalnih, skupnih i tematskih izložaba. Osobito će se pamtit i njegova djelatnost na Radio Zagrebu, gdje na I. programu godinama bijaše urednik obrazovnog programa i gdje je ustoličio emisije o likovnoj kulturi.

Autor je ili koautor dvadesetak monografija (Lozica, Revolucionarno kiparstvo, Sikirica, Rukavina, Vujčec, J. Generalić, Petrović itd). Pisao je kraće ili duže tekstove o Karasu, Slavi Raškaj, Bukovcu, Babiću, Hermanu, Augustinčiću, Detoniju, Željku Hegedušiću, Saboliću, Stančiću, Dulčiću, Lovrenčiću, Veži, Resteku, Vulasu, Juri Labašu itd. Izdvojeno se bavio umjetnošću naive, sročio je niz

vrskih priloga o Rabuzinu, Skurjeniju, Smajiću, Gažiju, Kovačiću, Stolniku, Juraku itd. Objavio je oko 4.000 raznoraznih autorskih tekstova, što je impresivna i nadasve znakovita brojka.

Baldani je bio majstor kritičkih minijatura, sažetog i sinteznog prikaza kojima se izriče bit prikazanog, a osobito su dojmivi njegovi esejistički zapisi u kojima prodire u dublje slojeve stvaralaštva, interpretirajući simbole i podastirujući psihološke portrete odabranih autora. Ponajviše se bavio aktualnim, recentnim stvaralaštvom suvremenika. Prijateljevao je s mnogobrojnim hrvatskim likovnim umjetnicima, kao i umjetnicima sa širih prostora bivše Jugoslavije. Podupirao je svako stvaralaštvo, jer je vjerovao da se time manifestira čudo življenja, jer je upravo u stvaralaštvu prepoznavao istinski smisao postojanja. Bijaše connaisseur, no istodobno pristupačan, iznimno duhovit i šarmantan, omiljen kako među umjetnicima tako i publikom.

Bavio se klasicima – osobito će biti upamćene njegove interpretacije djela Krste Hegedušića i Vanje Radauša te Mirka Viriusa i crtačke dionice Ivana Lackovića, što će zasigurno ući u svaku antologiju hrvatske likovne kritike i publicistike – no jednako je tako uznastojao oko stvaralaštva autora koje možemo sagledavati pod znanim Barčevom sintagmom “veličina malenih”. To bijaše posljedica njegovih nastojanja da se kultura širi i među najširim slojevima društva. Pisao je stoga o najrazličitijim spomenicima kulture i povijesnim temama (znamenita

---

radio-emisija Do prošlosti i natrag emitirana je na Radio Zagrebu kroz pet punih godina), hrvatskom narodnom graditeljstvu, starim zanatima, povijesnim izložbama (Hrvatski salon 1898.) itd.

Osobito bijaše aktivan kao stručni voditelj i član umjetničkih savjeta brojnih likovnih kolonija, radionica i amaterskih društava (Primošten, Novi Vinodolski, Krapina / Forma prima/, Slavonski Brod, Vrbovec, Ernestinovo, Karlovac /Zilik/, Ozalj /Slavino proljeće/ itd.). Bio je član žirija niza uvažениh likovnih manifestacija i institucija, od zagrebačkih izložaba jugoslavenske grafike i izložaba jugoslavenskog crteža, preko zagrebačkih salona do Bijenala akvarela Jugoslavije u Karlovcu, itd.

Juraj Baldani bio je član Hrvatskog novinarskog društva i Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske. U ime tih

institucija, te Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti i svoje osobno, opraštamo se od uvaženog kolege i prijatelja.

Dragi Jura, Hvala Ti što si nam svojim riječima – zapisanim ili samo izgovorenim – toliko često ukazivao na svjetlost, dok smo zajedno kročili ovim tvrdim, često neumoljivim i tamnim zemaljskim prostranstvima; hvala Ti za sve dobro što si podario svojim najbližim, kao i svima nama, tvojim prijateljima, znancima i cijeloj našoj zajednici.

Izgovoreno u petak 17. prosinca 2010. na zagrebačkom Krematoriju